

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

НЕРУБАЦЬКА ЛАРИСА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
заступник директора наукової бібліотеки*

ОПОЛЬСЬКА ТАМАРА ІВАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
завідувачка науково-методичного відділу*

БЕНЬ АНГЕЛІНА ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
бібліотекар наукової бібліотеки*

ТЕХНОЛОГІЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасне суспільство – це безперервний потік інформації, трансформацій, нововведень, соціально-економічних, культурних та інших змін, що стрімко розвиваються. Інформаційна насиченість світу – це зоровий (візуальний) образ, який найкраще сприймається людиною, тому потрібні сучасні способи передачі інформації, які неможливо уявити без графічного зображення.

Технології візуалізації освітніх матеріалів не є новими. Візуалізація була описана ще Арістотелем більше 2000 років тому. Великий мислитель свого часу описав цей процес в трактатах «Про душу», «Поетика» та «Про мистецтво поезії». В античну епоху візуалізація розумілася як творча сила, спрямована на пізнання навколишнього світу, природи, внутрішніх властивостей душі [1]. «Візуальне у своєму історичному розвитку долає кордони безпосередньо мистецької сфери соціуму, стаючи явищем складним, динамічним і багатограним, безпосередньо пов'язаним не тільки з розвитком інтелекту й морально-естетичної свідомості індивіда, але й усім його життєвим світом, системою ціннісних пріоритетів, що сприяють гармонізації соціального й індивідуального рівнів буття» [2].

Протягом останніх років українські науковці Н. Білошапка, Л. Бутенко, М. Друшляк, Н. Житеньова, О. Семеніхіна, М. Синиця, М. Цимбалюк та ін. у своїх роботах досліджували питання створення оригінальних прийомів візуалізації, розробили методiku її застосування згідно з запитам суспільства.

COVID-19 та військова агресія проти України значною мірою вплинули на освітній процес в нашій країні. Враховуючи реалії сьогодення, в умовах воєнного стану, організація роботи бібліотек закладів вищої освіти в Україні характеризується пошуком інноваційних форм діяльності. Оскен Лісовий, міністр освіти та науки України наголошує, що цифровізація освіти буде одним із пріоритетів, і вона буде пронизувати всі рівні освіти і всі напрямки. Він зауважив: «Повинні бути продовжені всі конструктивні реформи, які були розпочаті, які повинні бути проаналізовані, переосмислені і перезавантажені з огляду на виклики

сучасного дня». Завдання команди Михайла Федорова, віце-прем'єр-міністра з питань інновацій, розвитку освіти, науки і технологій, допомогти та реалізувати якісні зміни МОН [3].

За останні десятиріччя кількість візуальної інформації в Інтернеті постійно зростає. Це переконливо свідчить про популярність такої форми подачі матеріалу.

Візуальна інформація краще сприймається і дозволяє швидко і ефективно донести до глядача власні думки та ідеї. Фізіологічно, сприйняття візуальної інформації є основною для людини: 90 % інформації людина сприймає за допомогою зору; 70 % сенсорних рецепторів знаходяться в зоровому аналізаторі; на 17 % збільшується продуктивності праці у людей, які працюють з візуальною інформацією; на 4,5 % людина краще запам'ятовує деталі візуальної інформації [4, с. 2].

Застосунок Zoom – чи не найпопулярніший інструмент для бібліотечної спільноти під час карантину та воєнного стану в Україні. Але попри всю його зручність, не варто нехтувати правилами безпеки. Завідувачкою науково-методичного відділу Тамарою Опольською розроблено «Методичні вказівки по роботі в “ZOOM”». В цьому навчальному році надзвичайно виросла активність наших співробітників у відвідуванні вебінарів від Української бібліотечної асоціації, компанії Clarivate, Державної науково-технічної бібліотеки тощо. Після отримання інформації з певної тематики кожен учасник отримує підвищення кваліфікації, що частіш за все підтверджується наданням Сертифікату.

В практику роботи бібліотеки для покращання обслуговування користувачів запроваджено різні формати візуалізації подачі бібліотечних інформаційних матеріалів: графіки, діаграми, фрейми, моделі логічних символів, блок-схеми, діаграми графів, динамічні моделі, інтелектуальні карти, інтерактивні часові шкали, Інтернет-меми та хмари тегів тощо.

Формат інтелект-карти задіяний при складанні «Звіту роботи НБ НУ «ОЮА» за певний рік протягом останнього десятиріччя» [5].

Перед проведенням культурно-просвітницьких заходів співробітники НБ НУ «ОЮА» використовують формат Інтернет мему. Така форма наочності є дієвим засобом зацікавити студентів через соціальні мережі.

В нашій практиці простір використання хмари тегів необмежений. Вони стають в нагоді при оформленні виставок, стендів та реклами. Зображення хмари слів було використано на візитці бібліотеки та листівках до Всеукраїнського дня бібліотек.

Формат кросенс використовуємо при проведенні вікторин в межах культурно-просвітницьких заходів.

У соціальних мережах Facebook та Instagram поширений формат книжкової реклами буктрейлер. В такий спосіб ми прагнемо підтримувати зацікавленість студентів документами з бібліотечного фонду та знайомити з постійним поповненням новими науковими та навчальними виданнями. Бібліотекарі створюють автентичні відео та слайд-шоу. Відділом рідкісних та цінних видань НБ НУ «ОЮА»

підготовлено відеоекскурсію та відеолекцію, що розкривають книжкову скарбницю Музею книги.

Переваги мультимедійних навчальних занять, зокрема, семінари “Research and library skills”, допомагають користувачам отримати базові знання з бібліотечної справи та бібліографії, наукометрії; систематизувати набуті знання; сформувати навички з бібліографічного опису.

Вивчаючи найбільш поширені сучасні інструменти візуалізації навчального контенту та їх застосування в освітньо-просвітницькій діяльності, серед іншого слід виокремити скрайбінг та відеоскрайбінг. Прикладом застосування цієї техніки візуалізації можна розглядати участь здобувачів освіти Юридичного фахового коледжу НУ ОЮА в Міжнародному студентському інтелектуальному турнірі «Слово Сковороди: ми побудуємо світ кращий», за модерування заходу бібліотечними фахівцями на освітній цифровій платформі Kahoot [6].

Технології візуалізації у мережі Інтернет щоразу виходять на новий рівень. Однією із найпопулярніших платформ графічного дизайну постає Canva. Даний сервіс дозволяє користувачам створювати найрізноманітнішу графіку, афіші, презентації та інший візуальний контент для соціальних мереж.

У застосунку пропонується великий банк шрифтів, зображень, шаблонів та ілюстрацій. Користуючись можливостями Canva реалізується можливість обирати між багатьма шаблонами, зробленими професійними дизайнерами, редагувати їх та завантажувати власні фотографії. Платформа безкоштовна, проте містить і платні додаткові функціональні можливості.

Canva працює як у вебверсії, так і у вигляді додатка для OS і Android. Практикуючись бібліотечні фахівці створюють багатоманітні публікації в Instagram та Facebook, фони для ZOOM, листівки, візитівки, обкладинки книг, інформаційні бюлетені, фотоколажі та багато чого іншого. Композиційні пропозиції складаються з готових елементів (фото, графіки та відео), але також допускається завантаження власних елементів. У той же час зображення можна редагувати, додаючи різні ефекти, такі як розмиття або надання певного тону. При цьому дії зберігаються автоматично. Безкоштовна версія пропонує понад 250 000 шаблонів, більше 100 типів дизайну, сотні тисяч фотографій і графіки, можливість працювати з кількома людьми над одним проектом і 5 ГБ хмарного сховища. Додаткові шаблони та елементи доступні за плату, а також додаткове хмарне сховище та бізнес-інструменти. Слід зауважити, що за допомогою безкоштовної версії існує можливість використовувати і деякі платні інструменти, коли при зберіганні Canva запропонує завантажити наше відтворення із наявним водяним знаком сервісу.

Під час реєстрації в Canva пропонується вказати професію користувача: вчитель, студент, працівник малого чи великого бізнесу, некомерційної чи благодійної організації чи особистого користування. Особливу увагу Canva приділяє використанню своїх інструментів у навчанні. Є курс «Початок роботи з Canva», який містить короткий огляд функцій, і освітній курс Canva для вчителів.

Коли створений проект готовий, його можна завантажити на свій пристрій у обраному форматі або поділитися в соціальних мережах.

Презентації з використанням Canva – це завжди легко та модерно. Сьогодні бібліотечні фахівці користуються всіма представленими інструментами: шаблони, графіки, стилі, діаграми, таблиці, різні елементи для удосконалення. Анімації, відео, аудіо – все це для доповнення роботи міститься у застосунку, що додатково спрощує оформлення.

Щоденно у своїй роботі ми використовуємо Canva для створення індивідуальних та неповторних зображень. Ми завжди працюємо на створення стильних та захоплюючих публікацій для наших читачів та студентської спільноти.

Отже, візуалізація – це процес створення чітких і яскравих зображень за допомогою сучасних технологій. Він дає повне і чітке уявлення про будь-який об'єкт, процес і зараз широко використовується в медицині, архітектурі та дизайні.

Сучасна бібліотека повинна відповідати тим викликам, які сьогодні ставить інформаційне суспільство, базоване на знаннях. Бібліотека має забезпечити своїм користувачам рівноправний доступ до будь-яких видів документів незалежно від їх місця знаходження. Змінити імідж бібліотеки в суспільстві, зробити її більш привабливою можливо за умов надання якісних інформаційних послуг, створення сучасної матеріальної бази і підвищення рівня кваліфікації працівників бібліотеки, здатних використовувати інноваційні технології і методики.

Список використаних джерел:

1. Аристотель. Поэтика. Риторика. Азбука, 2000. 348 с.
2. Прилуцький К. В. Візуальне: Ціннісно-гносеологічний ракурс. Гуманітарний часопис. 2015. № 1. С. 84.
3. Нестерук А. Які зміни чекають на освіту в Україні: Михайло Федоров і Оксен Лісовий поділилися своїми планами на нових посадах. URL: <https://proslav.info/yaki-zminy-chekayut-na-osvitu-v-ukrayini-myhajlo-fedorov-i-oksen-lisovyy-podilylysya-svoyimy-planamy-na-novyh-posadah/>
4. Kuplovskiy Nazarii. Візуалізація даних, як і навіщо її використовувати. URL: <https://bizautomation.com.ua/vizualizacziya-danikh-yak-i-navishho-yiyi-vikoristovuvati>
5. Річний звіт наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія» за 2022 рік. URI: <https://hdl.handle.net/11300/24352>
6. Сучасні підходи до візуалізації навчальних матеріалів при вивченні історико-правових дисциплін у практиці Національного університету «Одеська юридична академія» / Наталя Володимирівна Єфремова, Ірина Валеріївна Горяга, Оксана Вікторівна Корнієнко, Таїсія Юріївна Іванійчук, Світлана Ігравівна Єленіч. URI: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/2286>

Ключові слова: візуалізація, технології візуалізації, інструменти візуалізації, освітній процес.

Key words: visualization, visualization technologies, visualization tools, educational process.

Атаманенко Максим Сергійович Державна політика детінізації економіки	711
Могил Людмила Сергіївна Щодо проблем законодавчої диференціації повноважень державних органів у сфері регулювання ринку криптовалют	713
Бабалунга Олесь Михайлович Міжнародний комерційний арбітраж та право інтелектуальної власності	717
Клименко Олександр Віталійович Відновлення інвестиційної привабливості у післявоєнний період	719
Попович Павло Олександрович Європейські орієнтири розвитку в Україні правового регулювання нетипових способів забезпечення виконання договірних зобов'язань у сфері зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану.	722

СЕКЦІЯ 27

ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНИХ БІБЛІОТЕК У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Іванійчук Таїсія Юріївна, Дремлюга Ольга Олексіївна Університетський бібліотечний простір і можливості III: протистояння чи взаємодоповнення?	726
Нерубацька Лариса Миколаївна, Опольська Тамара Іванівна, Бень Ангеліна Олександрівна Технології візуалізації в бібліотечному процесі	730
Стефанчишена Тетяна Михайлівна Бібліометричний аналіз публікацій фахівців наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія» з актуальних питань бібліотечної справи (за результатами участі у щорічних науково-практичних конференціях).	734
Фідаєва Тетяна Юріївна, Пахомова Тетяна Олексіївна Роль екскурсійної справи та музеезнавства у системі функціонування закладів вищої освіти України	737
Новітська Ірина Вадимівна, Мельник Надія Володимирівна Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу у нових реаліях	740